

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันมีสถานการณ์อันอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้กับคู่ความผู้มีพรรคคดีหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีและมีกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหลบหนีหรือจะหลบหนีรวมทั้งผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาลซึ่งศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่สามารถจับกุมได้ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีล่าช้า อาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับการลงโทษ สถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากการที่ไม่มีบุคลากรของศาลที่มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการรักษาความปลอดภัยและรักษาความสงบเรียบร้อยรวมถึงดำเนินการตามมาตรการต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจับกุมผู้ต้องหาและจำเลย

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และอำนวยความยุติธรรมให้กับคู่ความผู้มีพรรคคดีหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดี การบังคับตามผลของคำพิพากษา มีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณศาลที่มีประสิทธิภาพ และยกระดับมาตรฐานการป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่ผู้พิพากษาได้อย่างเหมาะสม สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562¹ กำหนดให้มีตำแหน่งเจ้าพนักงานตำรวจศาล และตามบทบัญญัติมาตรา 5 ได้กำหนดบทบาทของเจ้าพนักงานตำรวจศาลให้มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความ

¹ พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562.

ช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วทั้งที่ ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้วให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว และเมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับและหากศาลเห็นสมควรศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาล มาตรา 10 กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา² และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26 ที่ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ได้ระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงด้วย³

“เจ้าพนักงานตำรวจศาล หรือ Court Marshal” คือ บุคคลที่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ และผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมประกาศกำหนดไว้ เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยศาลยุติธรรมที่พัฒนามาจากแนวความคิดที่มุ่งแสวงหามาตรการที่มีประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้พิพากษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งประชาชนผู้มาติดต่อราชการศาล

สำหรับระบบรักษาความปลอดภัยของศาลยุติธรรมในต่างประเทศ นั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศผู้ริเริ่มก่อตั้งหน่วยงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1789 ใช้ชื่อหน่วยงานว่า “สำนักงาน United States Marshals Service (USMS) หรือ The U.S. Marshals Service” เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงยุติธรรมสหรัฐอเมริกา จัดตั้งตามพระราชบัญญัติศาลยุติธรรมของสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการ U.S. Marshals โดยคำแนะนำและความเห็นชอบจากวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศาลชั้นต้นของรัฐบาลกลาง สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี

² พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562.

³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 26.

มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่ผู้พิพากษาในรัฐบาลกลางและบุคคลในกระบวนการยุติธรรม (Judicial Security) การติดตามบุคคลตามหมายจับและผู้หลบหนีคดี (Fugitive Investigations) การคุ้มครองพยานในคดีอาญา (Witness Security) การควบคุมผู้ต้องขัง (Prisoner Security) การเคลื่อนย้ายผู้ต้องขังและผู้กระทำความผิดที่เป็นคนต่างด้าว (Justice Prisoners and Alien Transportation System) และการบังคับยึดทรัพย์สิน (Asset Forfeiture) เป็นต้น ส่วนมลรัฐนิวเซาท์เวลส์หรือรัฐออสเตรเลียมีหน่วยงานด้านระบบรักษาความปลอดภัยที่มีชื่อเสียงและได้รับการออกแบบเพื่อรักษาความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ เรียกว่า “The Office of the Sheriff หรือเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยของศาล” จัดตั้งตามกฎหมายแห่งความยุติธรรม เมื่อปี ค.ศ. 1824 มีกฎหมายหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติรักษาความปลอดภัย ค.ศ. 2005 ทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยของศาล ดูแลความปลอดภัยแก่กระบวนการยุติธรรม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจศาลมีรูปแบบพิเศษแตกต่างจากการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั่วไป มีอำนาจริบทรัพย์สิน จับบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีความเชื่อว่าบุคคลนั้นน่าจะได้กระทำความผิด ออกคำสั่งเพื่อความปลอดภัย มีการนำวิทยาการที่หลากหลายมาใช้เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยมีประสิทธิภาพและได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เช่น การ ออกแบบสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม การใช้อาวุธ การขนส่งและเคลื่อนย้ายผู้ต้องหา การรักษาความปลอดภัยของบุคคลและสถานที่ การจัดการคดีที่มีความเสี่ยงสูง การคุ้มครองกระบวนการพิจารณาคดีของศาล การควบคุมและการใช้เครื่องพันธนาการ การจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ การอพยพการปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งตัวประกัน การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณภัยและความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน ในภาวะวิกฤต เป็นต้น ทั้งนี้ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ The Office of the Sheriff คล้ายคลึงกับ U.S. Marshals ประเทศสหรัฐอเมริกา ในส่วนประเทศอังกฤษ นั้น ไม่มีหน่วยงานด้านรักษาความปลอดภัยที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษ แต่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในบริเวณศาล โดยกฎหมายกำหนดให้มีตำแหน่ง “เจ้าพนักงานรักษาความปลอดภัยของศาล (Court Security Officers)” ได้รับการแต่งตั้งจากประธานศาลสูงสุดแห่งบริเตนใหญ่ (Lord High Chancellor of Great Britain Lord Chancellor หรือประธานศาลสูง (Lord Chancellor) โดยกฎหมายเปิดช่องให้รัฐบาลสามารถทำสัญญาจ้างเอกชนให้มาเป็นเจ้าพนักงานรักษาความปลอดภัยของศาลได้ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณศาลการควบคุมตัวบุคคล ในบริเวณศาลและมีอำนาจริบทรัพย์สินที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลในบริเวณศาลหรืออาจเป็นพยานหลักฐานของการกระทำความผิดได้

พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 มาตรา 5 กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการเกี่ยวกับรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินในบริเวณศาล

2) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในบริเวณศาล

3) รักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานและลูกจ้างของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำ หรือได้กระทำการตามหน้าที่ รวมทั้งอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม

4) ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหา หรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหนีหรือจะหลบหนี หรือถ้ามีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทันทั่วถึง ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหา หรือจำเลยนั้นได้ และเมื่อจับได้แล้วให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว

5) เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้จัดการตามหมายจับ และหากศาลเห็นสมควร ศาลอาจให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จัดการตามหมายจับด้วย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นผู้สนับสนุนก็ได้

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลยังไม่ครอบคลุมและเห็นควรเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

ปัญหาประการแรก เพื่อออกมาตรการพิเศษคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาล เนื่องจากคดีอาญาเป็นคดีที่ต้องค้นหาความจริงด้วยการพิสูจน์ข้อเท็จจริงจากประจักษ์พยานหลักฐานต่าง ๆ ในคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำให้การของพยานบุคคล ในบางคดีผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพล พยานบุคคลที่จะมาเบิกความต่อศาลอาจจะไม่กล้ามาเบิกความต่อศาล เพราะเกรงกลัวอิทธิพลและกลัวว่าจะเกิดภัยอันตรายในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง พยานบุคคลถือเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการยุติธรรม เพราะการพิจารณาพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดศาลจะพิจารณาจากคำเบิกความหรือถ้อยคำของพยานเป็นสำคัญ หรือพิจารณาจากน้ำหนักความน่าเชื่อถือที่พยานได้ให้การไว้เป็นสำคัญ ตามสุภาษิตกฎหมายที่ว่า “ไม่มีพยานก็ไม่มีข้อเท็จจริงที่จะเป็นตัวกำหนดข้อกล่าวหา” รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองพยานในคดีอาญาให้ได้รับความปลอดภัย ดังนั้น พยานบุคคลจะต้องได้รับการคุ้มครองจากสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี เพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ผู้มีอรรถคดี

และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และจะต้องสร้างความมั่นใจให้กับพยานบุคคลที่จะมาเบิกความต่อศาล⁴

ปัญหาประการที่สอง เพื่อออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาลที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า หรือได้รับแจ้ง หรือได้รับรายงาน หรือมีการข่าวว่า จะมีเหตุความไม่สงบเรียบร้อยเกิดขึ้นภายในบริเวณศาล อาทิ พบบุคคลพกอาวุธปืน หรือวัตถุต้องห้ามต่าง ๆ หรือพบบุคคลที่มีพฤติกรรมขัดขวางหรือก่อกวนการพิจารณา คดี คุมคาม หรือมีแนวโน้ม ที่จะสร้างความหวาดกลัวในบริเวณศาล เจ้าพนักงานตำรวจศาล ไม่สามารถออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในบริเวณศาลได้ แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 30 – มาตรา 33 จะมีบทบัญญัติความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล แต่ก็เป็นอำนาจโดยเฉพาะของศาลในการออกข้อกำหนดหรือคำสั่งต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อหน้าศาลเท่านั้น เจ้าพนักงานตำรวจศาลไม่สามารถใช้อำนาจในการออกข้อกำหนดใด ๆ แทนศาลได้อีกทั้งการออกข้อกำหนดเพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาลเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อมีข้อยกเว้นให้กระทำได้แต่ต้องอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิดฐานประพฤตินไม่เรียบร้อยภายในบริเวณศาล ซึ่งเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ก็เป็นอำนาจของศาลโดยตรงเช่นกัน⁵

ปัญหาประการที่สาม เพื่อบังคับบริบททรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 – มาตรา 34 ได้บัญญัติเรื่องบริบททรัพย์สินไว้ โดยทรัพย์สินนั้นต้องเป็นทรัพย์สินที่ทำหรือมีไว้เป็นความผิดหรือทรัพย์สินที่ได้ให้เพื่อจงใจให้กระทำความผิด และเป็นดุลพินิจของศาลที่สั่งให้ริบตามกฎหมายแต่พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ไม่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจศาลที่จะริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ตามข้อมูลรายงานสถิติความไม่ปลอดภัยภายในหน่วยงาน หรือเกิดกับบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ของศูนย์รักษาความปลอดภัย สำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไตรมาส 2 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2566 - วันที่ 31 มีนาคม 2566 นั้น พบว่า มีสิ่งของต้องห้ามเข้ามาภายในศาลยุติธรรม เป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 15, หลบหนีการควบคุม เป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 23, ความผิดอาชญากรรม

⁴ พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546.

⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 30 – มาตรา 33.

⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 – มาตรา 34.

เป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 23 และอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น จำเลยทำร้ายตนเองเหตุเพลิงไหม้, การชุมนุมประท้วง, การแสดงออกทางการเมือง เป็นต้น เป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 39⁷

จากการศึกษาพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยรักษาความปลอดภัยแก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม บุคลากร ทรัพย์สิน และอาคารสถานที่ของศาลและสำนักงานศาลยุติธรรม รวมถึงอำนวยความสะดวกสนับสนุนและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลย กรณีที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลแล้วหลบหนี หรือจะหลบหนี ตลอดจนผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งศาลซึ่งออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่สามารถจับกุมได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้วเจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นตำแหน่งมีรูปแบบการปฏิบัติงานที่มีลักษณะพิเศษที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ความปลอดภัยและสร้างความน่าเชื่อมั่นแก่ผู้พิพากษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งประชาชนผู้มาติดต่อราชการศาล ดังนั้นเจ้าพนักงานตำรวจศาลจึงมีความจำเป็นต้องมีอำนาจในการออกมาตรการพิเศษคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดทางอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีอำนาจครอบคลุมในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม และทัดเทียมกับกฎหมายของต่างประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด และทฤษฎี โดยกำหนดให้มีตำแหน่งเจ้าพนักงานตำรวจศาลตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562
2. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลของต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับมาตรการพิเศษเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาลการออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล
4. เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาล, การออกข้อกำหนดใด ๆ

⁷ ข้อมูลรายงานสถิติความไม่ปลอดภัยภายในหน่วยงาน หรือเกิดกับบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ของศูนย์รักษาความปลอดภัย สำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไตรมาส 2 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2566 - วันที่ 31 มีนาคม 2566.

เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับบริบททรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 เห็นได้ว่า หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลยังไม่ครอบคลุมในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศแล้ว ทั้งประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common Law และระบบกฎหมาย Civil Law โดยเฉพาะประเทศที่มีตำแหน่งรักษาความปลอดภัยของศาลไม่ว่าจะเรียกชื่ออะไรก็ตาม ดังนั้น เพื่อให้หน้าที่ และอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจศาลครอบคลุมในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล : ศึกษากรณีบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลในส่วนของภารกิจคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา ให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีหน้าที่คุ้มครองพยานบุคคลที่มาเบิกความหรือให้การต่อศาลในคดีอาญาภายในบริเวณศาล, การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล ให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลสามารถออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาลได้ และการบังคับบริบททรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ให้เจ้าพนักงานตำรวจศาลมีอำนาจบริบททรัพย์สินที่ทำหรือมีไว้เป็นความผิดหรือทรัพย์สินที่ได้ให้เพื่อจูงใจให้กระทำความผิดในบริเวณศาล เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาลพ.ศ. 2562 ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาเฉพาะปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการพิเศษคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาล การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณ ศาล และการ บังคับบริบท ทรัพย์สิน ของผู้กระทำความผิดในบริเวณ ศาล ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หลักการสากลตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายของต่างประเทศทั้งในประเทศที่ใช้ระบบจารีตประเพณี (Common Law) และในประเทศที่ใช้ระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้

บทบัญญัติของกฎหมายและผลทางกฎหมายจากการบังคับใช้ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการพิเศษคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาล การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้จะทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศในรูปแบบของหนังสือทางกฎหมาย ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนถึงปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการศูนย์รักษาความปลอดภัย ในแง่ผลกระทบในทางปฏิบัติและปัญหากฎหมายในการนำมาตราการพิเศษคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมาใช้บังคับ โดยนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการศึกษาและนำมาเปรียบเทียบเพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 ให้ครอบคลุมในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไปและตัดเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศอีกด้วย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด และ ทฤษฎี โดยกำหนดให้มีตำแหน่งเจ้าพนักงานตำรวจศาล ตามพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562
2. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจศาลของต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศไทย
3. ทำให้ทราบถึงมาตรการพิเศษเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาล การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในบริเวณศาล, การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความไม่สงบเรียบร้อยภายในบริเวณศาล และการบังคับริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดในบริเวณศาล

1.7 คำนิยามศัพท์

1. การคุ้มครองพยาน หมายถึง การคุ้มครองพยานให้ได้รับความปลอดภัย การป้องกัน หรือหลีกเลี่ยงมิให้มีการคุกคามพยาน การ พิจารณาลงโทษผู้กระทำการคุกคามพยาน ตลอดจน การปฏิบัติต่อพยานอย่างเหมาะสมในบริเวณศาล

2. การออกข้อกำหนดเพื่อระงับเหตุ หมายถึง การออกข้อกำหนดใด ๆ เพื่อระงับเหตุความ ไม่ปลอดภัยภายในบริเวณศาล

3. การริบทรัพย์สิน หมายถึง การริบทรัพย์สินของบุคคลซึ่งได้ใช้ หรือมิได้ใช้เพื่อใช้ในการ กระทำความผิดในบริเวณศาล